

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

Північноукраїнський інститут імені Героїв Крут

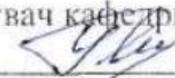
МАУП

Кафедра Загальнонаукових, соціальних та поведінкових дисциплін

Затверджую:
Директор Північноукраїнського
інституту імені Героїв Крут

Віктор ЯМЦЮЛЕЦЬ
26.08.2025 р.

Схвалено на засіданні кафедри
ЗСПД
Протокол № № 1 від 26.08.2025 р.
Завідувач кафедри

Павло ЯМЦЮЛЕЦЬ

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА ТА АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО»***

Спеціальності: **051 Економіка**

Освітнього рівня: **перший (бакалаврський) рівень**

Освітньої програми: **«Економіка»**

Спеціалізація: _____

Розробник силабусу навчальної дисципліни:

Сазонова Олена Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри Загальнонаукових, соціальних та поведінкових дисциплін

Викладач:

Сазонова Олена Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри Загальнонаукових, соціальних та поведінкових дисциплін

Силабус розглянуто на засіданні кафедри Управління персоналом, економіки праці та публічного управління

Протокол №_1_від «_26_» ___08___2025р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Сучасна українська мова та академічне письмо
Шифр та назва спеціальності	051 Економіка
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити/120 год. Лекції: 26 год. Практичні заняття: 26 год. Самостійна робота: 68 год.
Термін вивчення дисципліни	I семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	Екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	https://chern.maup.com.ua/opp-ekonomika-pershij-bakalavrskij-riven/

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація. Комунікація.

П.І.Б. викладача	Сазонова Олена Володимирівна
Науковий ступінь	Кандидат філологічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	доцент кафедри Загальнонаукових, соціальних та поведінкових дисциплін за сумісництвом
Дисципліни, які викладає НПП	Сучасна українська мова та академічне письмо
Напрями наукових досліджень	Філологія
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: 0000-0001-6633-2348 Профіль GoogleАкадемія: https://scholar.google.com/citations?hl=ru&user=JkVqScAAAAJ
Контактна інформація викладача:	
Е-mail:	-
Контактний тел.	-
Портфоліо викладача на сайті кафедри	https://chern.maup.com.ua/wp-content/uploads/2025/09/2025-26_sazonova_portfolio.pdf

1. Структура курсу

1.1 Анотація курсу

Програму курсу «Сучасна українська мова та академічне письмо» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 051«Економіка» з урахуванням вимог, що висуваються до майбутніх фахівців цієї галузі. Навчальна дисципліна належить до обов'язкових освітніх компонентів циклу загальної підготовки майбутніх фахівців-бакалаврів, оскільки володіння державною мовою є невід'ємною складовою професійної підготовки всіх фахівців у закладах вищої освіти. Курс «Сучасна українська мова та академічне письмо» зорієнтований на формування у здобувачів вищої освіти знань про особливості усної й писемної форм реалізації української мови, вироблення практичних навичок грамотного письма й культури усного мовлення, оволодіння студентами нормами сучасної української літературної мови.

1.2 Предмет вивчення курсу – нормативно-стильові основи сучасної української мови (стилі української мови; орфоепічні, акцентуаційні, лексичні, орфографічні, морфологічні, синтаксичні норми сучасної української мови), основи культури усного мовлення та академічного письма (мовленнєвий етикет, культура усного публічного мовлення).

1.3 Мета курсу – підвищення рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності, комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти, практичне оволодіння ними основами культури усного мовлення для формування професійної майстерності та конкурентоздатності сучасного фахівця.

1.4 Завдання навчальної дисципліни:

- вивчення теоретичних засад нормативності сучасної української мови;
- забезпечення досконалого володіння нормами сучасної української літературної мови, дотримання вимог культури усного мовлення;
- вироблення навичок правильного використання мовних засобів залежно від сфери й мети спілкування;
- виховання поваги до української літературної мови, до мовних традицій.

1.5 Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити:

Шкільний курс української мови.

Постреквізити:

Після завершення курсу студенти набувають знань, умінь і навичок, які стануть основою для подальшого навчання, професійного зростання та ефективного спілкування.

Курс "Сучасна українська мова та академічне письмо" забезпечує основу для успішного використання мовних знань у різних сферах життя, сприяє формуванню професійної, соціальної та особистісної компетентності студентів.

1.6 Програмні компетентності (загальні (ЗК); спеціальні (СК)):

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

1.7 Очікувані результати навчання (РН).

РН1 Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

РН2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

РН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

РН15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

РН16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

РН19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

РН20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.

2. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Законодавчі та нормативно-стильові основи сучасної української мови

Тема 1. Вступ. Українська мова – національна мова українського народу, державна мова України

Мова й мовлення. Природа й функції мови. Місце української мови серед мов світу. Проблема походження мови. Діалектні різновиди української мови. Мовне законодавство й мовна політика в Україні.

Тема 2. Стилї сучасної української літературної мови

Визначення стилю. Розмовний стиль та його підстилї (розмовно-побутовий, світський, ораторський, підстилї усної народної творчості). Книжні стилї та їх підстилї (офіційно-діловий, науковий, публіцистичний, художній). Епістолярний і конфесійний стилї.

Тема 3. Норми сучасної української літературної мови. Лексичні норми і фразеологічні засоби

Норми сучасної української літературної мови. Лексичні норми. Лексичні помилки в українській мові. Складні випадки слововживання омонімів і багатозначних слів. Суржик та кальковані слова. Тавтологія і плеоназм як надлишкові засоби мови. Вживання слів іншомовного походження. Фразеологізми в сучасній українській мові. Українська лексикографія.

Тема 4. Морфологічні норми сучасної української мови

Морфологічні норми сучасної української літературної мови. Нормативні аспекти граматичних категорій іменника в сучасній українській мові. Форми ступенів порівняння прикметників та прислівників. Утворення і вживання числівникових форм. Особливості відмінювання числівників. Правила запису цифрової інформації. Дієслово та його форми. Особливості вживання дієслівних форм. Нормативні аспекти вживання службових частин мови.

Тема 5. Орфографічні норми сучасної української мови

Особливості українського правопису та його історія. Орфографія. Принципи української орфографії. Поняття орфограми. Основні види орфограм української мови. Правопис складних іменників і прикметників. Особливості правопису прислівників. Написання слів іншомовного походження. Правопис прізвищ. Українські імена, їх відмінювання. Уживання великої букви (літери). Правопис префіксів і суфіксів. Написання не, ні з різними частинами мови.

Тема 6. Синтаксичні норми сучасної української мови

Синтаксичні аномалії у фаховому мовленні. Уживання прийменників. Особливості узгодження підмета з присудком. Керування як один з типів зв'язку слів у словосполученні. Складні випадки керування. Пасивні конструкції. Неповні й односкладні речення. Порядок слів у реченні. Просте ускладнене речення. Логічні помилки в складному реченні.

Змістовий модуль 2. Культура усного мовлення та академічного письма

Тема 7. Орфоепічні та акцентуаційні норми сучасної української мови

Поняття про орфоепію, орфоепічні норми. Порушення норм орфоепії. Вимова голосних і приголосних звуків. Вимова аббревіатур. Поняття про евфонію (милозвучність). Засоби милозвучності української мови. Акцентуаційні норми сучасної української мови.

Тема 8. Український мовленнєвий етикет

Історія виникнення й розвитку етикету. Поняття «етикет», «мовленнєвий етикет». Функції мовленнєвого етикету. Тональність спілкування, її види. Етикетні вислови та їх реалізація у різних мовленнєвих ситуаціях (вітальні і прощальні вислови; форми етикетних звертань; вислови подяки і вибачення; етикетні конструкції, що виражають прохання, відмову, згоду).

Тема 9. Бесіда та телефонна розмова як види усного спілкування

Бесіда як форма спілкування. Функції та різновиди бесід. Ділова бесіда як вид усного спілкування. Методи ефективного початку бесіди. Правила підготовки і проведення бесіди. Телефонна розмова. Ділова телефонна розмова

Тема 10. Культура дискусивно-полемічної мови

Суперечка як основа професійної дискусивно-полемічної мови. Історія мистецтва суперечок. Доведення, елементи доведення (теза, аргумент, демонстрація). Основні помилки аргументаційної діяльності. Спростування. Способи спростування. Різновиди суперечок. Вимоги до суперечки. Прийоми суперечки.

Тема 11. Мистецтво публічного виступу

Сутність і специфіка публічної монологічної мови. Основні жанри усного публічного монологічного мовлення (доповідь, лекція, промова, виступ, повідомлення). Виступ та його складові частини. Умови успішного виступу. Засоби увиразнення публічного виступу. Невербальні засоби публічного спілкування.

Тема 12. Презентація як різновид публічного мовлення

Презентація як різновид публічного мовлення. Презентації та їх типи. Мовленнєві, стилістичні і комунікативні принципи презентації. Класифікація презентації. Техніка презентації як мистецтво публічного виступу.

3. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм та операційних систем, таких, як програми презентацій Microsoft PowerPoint, Open Office Impress, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення аудиторних занять, доступ здобувачів вищої освіти до Інтернету.

4. Форми і методи навчання

Основними *організаційними формами* дисципліни «Сучасна українська мова та академічне письмо» є навчальні заняття (лекції, практичні заняття, консультації), самостійна робота, індивідуальна робота, контрольні заходи.

Для викладання курсу використовуються такі *методи навчання*:

- словесні (розповідь, пояснення, бесіда, лекція);
- наочні (використання ілюстративних посібників, демонстрація відео тощо);
- практичні (вправи);
- метод самоконтролю;
- інтерактивні методи навчання (кейс-метод, метод гри тощо).

5. Система оцінювання та вимоги (критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують)

Оцінювання знань здійснюється відповідно до:

- Положення про організацію освітнього процесу у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» <http://surl.li/dxusym>

- Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» <http://surl.li/yutihr>

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Розрахунок балів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування та робота на практичних заняттях	5	13	65
Виконання завдань для самостійної роботи	10	1	10
Виконання модульної роботи	25	2	50
Виконання ІНДЗ	30	1	30
Екзамен		1	40
Разом:			195
195:100 = 1,95. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:1,95 = загальна кількість балів			100

5.1 Відвідування та робота на семінарських (практичних) заняттях та критерії їх оцінювання

Одним із основних видів навчальних аудиторних занять є практичні заняття, під час яких розглядаються окремі теоретичні положення навчальної дисципліни, а також формуються вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідно до сформованих завдань.

Рівень знань та умінь здобувачів освіти на практичних заняттях з дисципліни «Сучасна українська мова» оцінюється за такими критеріями:

- повнота і ґрунтовність відповіді на питання теоретичного блоку практичного заняття;
- правильність виконання практичних завдань;
- вміння послуговуватися лексичним багатством української мови, добирати мовні засоби залежно від професійної сфери діяльності.

Максимальна кількість балів за одне практичне заняття – **5 балів**.

Максимальна кількість балів за практичні заняття – **65 балів**.

Зміст практичних занять

Практичне заняття №1. Українська мова – національна мова українського народу, державна мова України. Стилі сучасної української літературної мови

Теоретичний блок

1. Мова й мовлення.
2. Природа й функції мови. Місце української мови серед мов світу.
4. Мовне законодавство й мовна політика в Україні.
5. Розмовний стиль та його підстил.
6. Книжні стилі та їх підстил.
7. Епістолярний і конфесійний стилі.

Практичний блок

Вправи, тестові завдання, творчі завдання, комунікативний практикум.

Практичне заняття №2–3. Норми сучасної української літературної мови. Лексичні норми і фразеологічні засоби

Теоретичний блок

1. Норми сучасної української літературної мови.
2. Лексичні норми. Лексичні помилки в українській мові.
3. Складні випадки слововживання омонімів і багатозначних слів.
4. Суржик та кальковані слова.
5. Тавтологія і плеоназм як надлишкові засоби мови.
6. Вживання слів іншомовного походження.
7. Фразеологізми в сучасній українській мові.

Практичний блок

Вправи, тестові завдання, комунікативний практикум.

Практичне заняття №4–5. Морфологічні норми сучасної української мови

Теоретичний блок

1. Морфологічні норми сучасної української літературної мови.
2. Нормативні аспекти граматичних категорій іменника в сучасній українській мові.
3. Форми ступенів порівняння прикметників та прислівників.
4. Утворення і вживання числівникових форм.
5. Особливості відмінювання числівників.
6. Правила запису цифрової інформації.
7. Дієслово та його форми. Особливості вживання дієслівних форм.
8. Нормативні аспекти вживання службових частин мови.

Практичний блок

Вправи, тестові завдання, творчі завдання.

Практичне заняття №6–7. Орфографічні норми сучасної української мови

Теоретичний блок

1. Особливості українського правопису та його історія.
2. Орфографія. Принципи української орфографії.
3. Поняття орфограми. Основні види орфограм української мови.
4. Правопис складних іменників і прикметників.
5. Особливості правопису прислівників.
6. Правопис слів іншомовного походження.
7. Правопис слов'янських і неслов'янських прізвищ.
8. Уживання великої букви (літери).
9. Правопис префіксів і суфіксів.
10. Написання *не*, *ні* з різними частинами мови.

Практичний блок

Вправи, тестові завдання, творчі завдання.

Практичне заняття №8. Синтаксичні норми сучасної української мови

Теоретичний блок

1. Синтаксичні аномалії у фаховому мовленні.
2. Уживання прийменників.
3. Особливості узгодження підмета з присудком.
4. Керування як один з типів зв'язку слів у словосполученні. Складні випадки керування.
5. Пасивні конструкції.
6. Неповні й односкладні речення.
7. Просте ускладнене речення.
8. Логічні помилки в складному реченні.

Практичний блок

Вправи, тестові завдання, творчі завдання, комунікативний практикум.

Практичне заняття №9. Орфоепічні та акцентуаційні норми сучасної української

МОВИ

Теоретичний блок

1. Поняття про орфоепію, орфоепічні норми. Порушення норм орфоепії.
2. Вимова голосних і приголосних звуків. Вимова аббревіатур.
3. Поняття про евфонію (милозвучність).
4. Засоби милозвучності української мови.
5. Акцентуаційні норми сучасної української мови.

Практичний блок

Вправи, тестові завдання, творчі завдання.

Практичне заняття №10. Український мовленнєвий етикет

Теоретичний блок

1. Історія виникнення й розвитку етикету.
2. Поняття «етикет», «мовленнєвий етикет». Функції мовленнєвого етикету.
3. Тональність спілкування, її види.
4. Етикетні вислови та їх реалізація у різних мовленнєвих ситуаціях (вітальні і прощальні вислови; форми етикетних звертань; вислови подяки і вибачення; етикетні конструкції, що виражають прохання, відмову, згоду).

Практичний блок

Вправи, тестові завдання, творчі завдання, комунікативний практикум.

Практичне заняття №11. Бесіда та телефонна розмова як види усного спілкування

Теоретичний блок

1. Бесіда як форма спілкування. Функції та різновиди бесід.
2. Ділова бесіда як вид усного спілкування.
3. Правила підготовки і проведення бесіди.
4. Телефонна розмова. Ділова телефонна розмова.

Практичний блок

Вправи, тестові завдання, творчі завдання, комунікативний практикум.

Практичне заняття №12. Культура дискусивно-полемічної мови

Теоретичний блок

1. Суперечка як основа професійної дискусивно-полемічної мови.
2. Історія і сучасний стан проблеми.
3. Доведення, елементи доведення (теза, аргумент, демонстрація).
4. Основні помилки аргументаційної діяльності.
5. Спростування. Способи спростування.
6. Різновиди суперечок.
7. Вимоги до суперечки.
8. Прийоми суперечки.

Практичний блок

Вправи, тестові завдання, творчі завдання, комунікативний практикум.

Практичне заняття №13. Мистецтво публічного виступу. Презентація як різновид публічного мовлення

Теоретичний блок

1. Сутність і специфіка публічної монологічної мови.
2. Основні жанри усного публічного монологічного мовлення.
3. Виступ та його складові частини.
4. Умови успішного виступу.
5. Засоби увиразнення публічного виступу.
6. Невербальні засоби публічного спілкування.
7. Презентація як різновид публічного мовлення, її типи.
8. Мовленнєві, стилістичні і комунікативні принципи презентації.

9. Класифікація презентації.

10. Техніка презентації як мистецтво публічного виступу.

Практичний блок

Вправи, тестові завдання, творчі завдання, комунікативний практикум.

5.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

До основних форм самостійної роботи здобувачів вищої освіти з дисципліни «Сучасна українська мова та академічне письмо» належать такі:

- написання реферативних робіт за визначеними темами;
- вивчення тем, які не розглядаються на лекційних заняттях;
- виконання індивідуальних завдань;
- підготовка до практичних занять;
- підготовка до контрольних заходів.

Реферат є однією з форм самостійної пошуково-наукової роботи студента, метою якої є поглиблення та засвоєння знань з дисципліни «Сучасна українська мова та академічне письмо». Тему реферату студент самостійно обирає із запропонованого переліку. В окремих випадках здобувач освіти може запропонувати тему реферату, попередньо обговоривши її з викладачем.

Структура реферату повинна містити такі елементи: титульна сторінка, зміст, вступ, основна частина (розділи, пункти і підпункти), висновки, список використаних джерел, додатки (за необхідності). Загальний обсяг реферату не повинен перевищувати 20 сторінок.

Вимоги до оформлення реферату. Реферат друкується машинописним способом за допомогою комп'ютера на одному боці аркуша білого паперу стандартного формату А4 через полуторний міжрядковий інтервал, шрифт – Times New Roman, кегель – 14, вирівнювання за шириною. Текст роботи необхідно друкувати, залишаючи береги таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє та нижнє – 25 мм. Сторінки роботи слід нумерувати арабськими цифрами в центрі нижньої частини аркуша без крапки. Відлік нумерації сторінок починається з титульної сторінки, номер першої сторінки на титульному аркуші не проставляється. Нумерація роботи закінчується на останньому аркуші. Посилання у тексті позначаються квадратними дужками із зазначенням порядкового номера джерела за списком, а через кому – номер сторінки, наприклад: [1, с. 34–36].

Реферат *оцінюється* за такими *критеріями*:

- виконання реферату (вивчення необхідної наукової літератури та стану розробки досліджуваної проблеми; відповідність плану змісту реферату; структурні особливості плану; відображення у ньому актуальності досліджуваної теми; оформлення реферату) – 5 балів;
- захист реферату (мультимедійна презентація, ораторські уміння автора реферату, дотримання вимог літературної української мови) – 5 балів.

Максимальна кількість балів – 10 балів.

Теми рефератів

1. Роль мови у формуванні національної ідентичності.
2. Українська мова в цифрову епоху: інтернет і соціальні мережі.
3. Функції фразеологізмів у науковому і офіційно-діловому стилі мови.
4. Стилiстичний аспект розмовної лексики.
5. Фразеологізми в сучасній українській мові: їх походження та використання.
6. Зміни в лексичному складі української мови у ХХІ столітті.
7. Займенник у сфері ділового етикетного мовлення.
8. Прийменник *по* у професійному мовленні.
9. Етика невербального професійного спілкування.
10. Ввічливість – основа етикетного мовлення.
11. Історія українського правопису.
12. Українська лексикографія.

13. Принципи української пунктуації.
14. Інтоніяція як засіб синтаксичного зв'язку в складному реченні.
15. Наголошення слів і культура мовлення.
16. Паузи, їх різновиди та роль в усному мовленні.
17. Співвідношення понять «суперечка», «дискусія» і «полеміка». Етичні аспекти культури дискусій.
18. Організаційна культура як шлях досягнення високого рівня професійної діяльності.
19. Етичні вимоги до спілкування по телефону.
20. Способи впливу на людей під час безпосереднього спілкування.
21. Риторика у житті сучасної людини.
22. Аудиторія: секрети публічної комунікації.
23. Професійна риторика: традиції та сучасність.
24. Мистецтво переконувати.

5.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль, який включає поточний контроль і модульне контрольне оцінювання, проводиться з метою визначення рівня опанування здобувачем освіти результатів навчання після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

В рамках навчальної дисципліни «Сучасна українська мова та академічне письмо» передбачено два модульні контролю за змістовим модулем 1 та змістовим модулем 2.

Поточний контроль проводиться на аудиторних заняттях з метою перевірки знань студентів з окремих складових дисципліни.

Модульне контрольне оцінювання проводиться у формі тестування. Контрольна робота складається з двох варіантів. Кожен варіант містить 25 тестових питань закритого типу та питань на встановлення відповідності, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 1 (один) бал. На виконання контрольної роботи відведено одну академічну годину.

Загальні критерії оцінювання тестових завдань

Підсумок тестування		Оцінка за виконане тестове завдання	Бали
Кількість правильних відповідей	Кількість правильних відповідей у %		
24–25	96–100%	Відмінно А	24–25
21–23	84–92%	Добре В	21–23
18–20	72–80%	Добре С	18–20
14–17	56–68%	Задовільно D	14–17
10–13	40–52%	Задовільно E	10–13
5–9	20–36%	Незадовільно	5–9
1–4	4–16%		1–4

5.4 Індивідуальні завдання та критерії їх оцінювання

Індивідуальні завдання з навчальної дисципліни «Сучасна українська мова та академічне письмо» є формою самостійної роботи здобувача і виконуються в такому вигляді:

1. Есе, тези доповідей, участь в наукових конференціях тощо.
2. Участь в програмах неформальної/інформальної освіти, проходження онлайн курсу від Prometheus тощо.

Під час виконання ІНДЗ оцінюються такі компоненти:

- слайди до відповіді/презентації – 5 балів;

- повнота розкриття теми, висвітлення сучасної проблематики, аналіз різних концепцій, підходів, ідей – 10 балів;

- якість оформлення бібліографічних даних, науковий стиль – 5 балів;

- самостійність та креативність – 10 балів.

Максимальна кількість балів – 30 балів.

5.5 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Формою семестрового контролю є *екзамен*, який проводиться згідно з Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Північноукраїнському інституті МАУП <https://chern.maup.com.ua/wp-content/uploads/2024/03/polozhennja-pro-ocinjuvannja-navchalnih-dosjagnen-zdobuvachiv.pdf>

Орієнтовний перелік питань для підготовки до складання екзамену:

1. Українська мова – національна мова українського народу, державна мова України.
2. Природа й функції мови. Місце української мови серед мов світу.
3. Мовне законодавство й мовна політика в Україні.
4. Стилi сучасної української літературної мови.
5. Лексичні норми, типові порушення лексичних норм.
6. Складні випадки слововживання омонімів і багатозначних слів.
7. Суржик та кальковані слова.
8. Тавтологія і плеоназм як надлишкові засоби мови.
9. Вживання слів іншомовного походження.
10. Фразеологізми в сучасній українській мові.
11. Нормативні аспекти граматичних категорій іменника в сучасній українській мові.
12. Форми ступенів порівняння прикметників і прислівників.
13. Утворення і вживання числівникових форм. Особливості відмінювання числівників.
14. Дієслово та його форми. Особливості вживання дієслівних форм.
15. Нормативні аспекти вживання службових частин мови.
16. Історія українського правопису.
17. Правопис складних іменників і прикметників.
18. Особливості правопису прислівників.
19. Правопис слів іншомовного походження.
20. Правопис прізвищ.
21. Уживання великої букви (літери).
22. Правопис префіксів і суфіксів.
23. Написання *не*, *ні* з різними частинами мови.
24. Уживання прийменників.
25. Особливості узгодження підмета з присудком.
26. Керування як один з типів зв'язку слів у словосполученні. Складні випадки керування.
27. Пасивні конструкції.
28. Неповні й односкладні речення.
29. Просте ускладнене речення.
30. Логічні помилки в складному реченні.
31. Поняття про евфонію (милозвучність). Засоби милозвучності української мови.
32. Акцентуаційні норми сучасної української мови.
33. Поняття «етикет», «мовленнєвий етикет». Функції мовленнєвого етикету.
34. Етикетні вислови та їх реалізація у різних мовленнєвих ситуаціях.
35. Бесіда як форма спілкування. Функції та різновиди бесід.
36. Ділова бесіда як вид усного спілкування. Правила підготовки і проведення бесіди.
37. Телефонна розмова. Ділова телефонна розмова.
38. Суперечка як основа професійної дискусивно-полемічної мови.

39. Доведення, елементи доведення. Основні помилки аргументаційної діяльності.
40. Спростування. Способи спростування.
41. Різновиди суперечки. Вимоги до суперечки.
42. Сутність і специфіка публічної монологічної мови. Основні жанри усного публічного монологічного мовлення.
43. Виступ та його складові частини.
44. Презентація як різновид публічного мовлення, її типи. Мовленнєві, стилістичні і комунікативні принципи презентації.
45. Техніка презентації як мистецтво публічного виступу.

Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності / Local grade	Оцінка ECTS / ECTS grade		Оцінка за національною шкалою / National grade	
			для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	Excellent	відмінно	зараховано / Passed
82–89	B	Good	добре	
75–81	C			
68–74	D	Satisfactory	задовільно	
60–67	E			
35–59	FX		незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано / Fail
1–34	F	Fail	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

6. Політика курсу

Здобувачі вищої освіти дотримуються правил академічної доброчесності (згідно із загальними правилами Північноукраїнського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП»»):

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність здобувача під час практичних занять;
- робота в команді;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача;
- презентації та доповіді мають бути авторськими та оригінальними;
- вся література, яку здобувачі не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі вищої освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Недопустимо: пропуск занять без поважних причин; запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативно-правових актів); списування та плагіат.

Рекомендовані джерела (література)

Основні джерела

1. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити / за заг. ред. О. Сербенської : навч. посіб. 3-тє вид., допов. і переробл. Львів : Апіріорі, 2017. 304 с.

2. Гарбар І. В., Гарбар А. І. Культура мовлення : навчальний посібник. Миколаїв : НУК, 2023. 228 с.
3. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник / За ред. Н. Д. Бабич. Чернівці: Книги - XXI, 2006. 496 с.
4. Лисак Л. К. Українська мова за професійним спрямуванням : курс лекцій. Краматорськ : ДонНАБА, 2020. 138 с.
5. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування: навч. посібн. 7-те вид. стереотипне. Київ : Каравела, 2022. 352 с.
6. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2007. 360 с.
7. Норми сучасної української літературної мови : методичний посібник / укладачі: Назаревич Л. Т., Равлів І. П., Федак С. А., Гавдида Н. І., Баб'як Ж. В. Денисюк Н. Р., Мацюк Г. Р. Тернопіль : Вектор, 2019. 78 с.
8. Про забезпечення функціонування української мови як державної : Закон України від 25 квітня 2019 р. №2704-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>
9. Резван О. О., Приходько А.М. Сучасна українська літературна мова. Частина 1 : конспект лекцій для студентів 2 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 – Філологія; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 172 с.
10. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні ; Ін-т української мови ; Український мовно-інформаційний фонд. Київ : Наук. думка, 2019. 392 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf>
11. Шевчук С. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. Київ : Алерта, 2023. 536 с.

Допоміжні джерела

1. Авраменко О. Було – стало. Зміни в правописі. Київ : Даринка, 2019. 40 с.
2. Авраменко О., Тищенко О. Українська мова. Правопис у таблицях, тестові завдання. Київ : Книголав, 2020. 200 с.
3. Гдакович М. С. Синтаксичні норми у діловому мовленні : навч.-метод. посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 52 с.
4. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням. Навч. пос. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 624 с.
5. Лекційний курс з навчальної дисципліни «Основи риторики» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх спеціальностей / Укладач В. А. Григор'єва. Харків : ТОВ «ПромАрт», 2022. 128 с.
6. Косенко Ю.В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2011. 187 с.
7. Мозговий В. І. Українська мова у професійному спілкуванні. Модульний курс. 4-те вид., Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 592 с.
8. Орфоепічний словник української мови : у 2 т. / уклад. : М. М. Пещак, В. М. Русанівський, Н. М. Сологуб та ін. ; за ред. : М. М. Пещак, В. М. Русанівського. Київ : Довіра, 2001–2003. Т. 1. 2001. 955 с. ; Т. 2. 2003. 920 с.
9. Пасинок В. Г. Основи культури мовлення: навч. посіб. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 228 с.
10. Підгурська В. Ю., Голубовська І. В. Українська мова за професійним спрямуванням. Навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 192 с.
11. Приходченко К. І. Універсальний словник-довідник : 30 000 слів і виразів сучасної української мови. Донецьк : ВАТ ВКФ «БАО», 2008. 320 с.

12. Ракшанова Г.Ф., Дядюра Г.М., Кухарева-Рожко В.І., Сидоренко Л.М. Українська мова (за професійним спрямуванням). Курс лекцій: Навч. посібник. Черкаси: Друк, 2017. 200 с.
13. Словник української мови : в 11 т. / АН УРСР, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. Київ : Наук. думка, 1970–1980. Т. 1–11. URL: <http://www.inmo.org.ua/sum.html>
14. Сучасний тлумачний словник української мови: 60 000 слів/ Уклад. Н. Кусайкіна, Ю. Цибульник; За заг. ред. д-ра філол. наук, проф. В. В. Дубічинського. Харків : ВД «ШКОЛА», 2011. 784 с.